

Ruben Willaert
restauratie & archeologie

Armoedestraat 49

Roeselare, West-Vlaanderen

2024L109

ARCHEOLOGIENOTA

VERSLAG VAN RESULTATEN

BUREAUONDERZOEK

LANDSCHAPPELIJK BODEMONDERZOEK

RUBEN WILLAERT NV

8200 SINT-MICHIELS-BRUGGE

TEN BRIELE 14 | BUS 15

AUTEUR:

Merlijn De Baene

© Ruben Willaert NV, Sint-Michiels-Brugge, 2024

Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie of welke wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Ruben Willaert NV. Ruben Willaert NV aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit de toepassing van de adviezen of het gebruik van de resultaten van dit onderzoek.

INHOUDSTAFEL

INHOUDSTAFEL	1
INLEIDING	2
1. BUREAUONDERZOEK [BO]	3
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE	3
1.1.1 Administratieve gegevens	3
1.1.2 De onderzoeksopdracht	5
1.1.3 Het projectgebied	6
1.2 ASSESSMENT	8
1.2.1 Landschappelijk kader	8
1.2.2 Historisch kader	13
1.2.3 Archeologisch kader	21
1.3 SYNTHESE FASE BUREAUONDERZOEK	29
BIBLIOGRAFIE	i
BIJLAGE	ii

INLEIDING

De initiatiefnemer plant de realisatie van een magazijn na de afbraak van een bestaande woning in Rumbeke, deelgemeente van Roeselare, provincie West-Vlaanderen. De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 6637 m², de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt ca. 6427 m².

Het projectgebied situeert zich volgens het gewestplan in een zone bestemd als regionaal bedrijventerrein met openbaar karakter. Het plangebied situeert zich noch binnen een vastgestelde archeologische zone, noch binnen een archeologische site, noch binnen een gebied waar geen archeologie te verwachten valt. Deze archeologienota wordt opgemaakt omdat de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen meer dan 5000 m² bedraagt.

RUBEN WILLAERT NV is aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureau studie op te maken met het oog op een advies naar uitgesteld vooronderzoek, werfbegeleiding, of vrijgave van het terrein.

1. BUREAUONDERZOEK [BO]

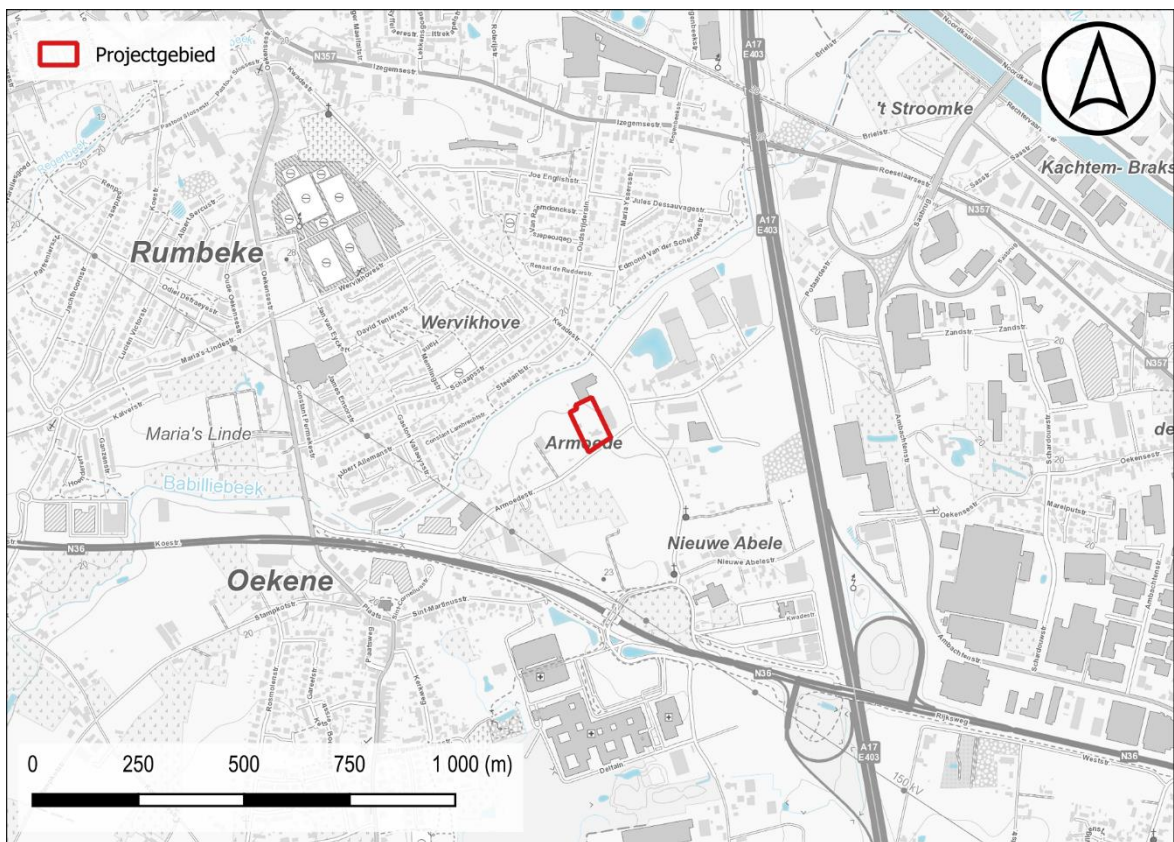
1.1 BESCHRIJVEND GEDEELTE

1.1.1 Administratieve gegevens

PROJECTCODE	2024L109	
ERKENNINGSNUMMER	OE/ERK/ARCHEOLOOG/2015/0069	
<i>BOUNDING GEOMETRY</i>	X ₁ : 65424	Y ₁ : 179938
	X ₂ : 65661	Y ₂ : 180107
KADASTER	Roeselare Afdeling 7, Rumbeke Afdeling 1, Sectie A, Nummers 929X, 929W	
GEOGRAFISCHE INPLANTING	Figuur 1 en 2	
OPZET INITIATIEFNEMER	Figuur 4 en 5	

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt)

Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)

1.1.2 De onderzoeksopdracht

1.1.2.1 Vraagstelling met betrekking tot het onderzochte gebied

“Het archeologisch vooronderzoek beoogt vast te stellen of er een archeologische site aanwezig is op een terrein, wat de karakteristieken en de bewaringstoestand van deze site zijn, wat haar relatie is met het landschap, welke waarde ze heeft, en hoe ermee moet omgegaan worden in het kader van bodemingrepen en wetenschappelijk onderzoek.”
– CGP 4.0; p. 28

Op basis van verscheidene parameters, zoals de nog aanwezige erfgoedwaarden, de landschapshistoriek, topografie, geomorfologie, bodemgebruik, vegetatie, en ingreephistoriek, wordt een waardering van het archeologisch potentieel binnen het afgebakende projectgebied opgesteld. Hiertoe wordt een stapsgewijze onderzoeksprocedure doorlopen, waarbij de vraagstelling steeds teruggekoppeld wordt naar volgende kernpunten:

- Wat is de trefkans op intact bewaarde archeologische aanwijzingen?
- Wat zijn de geplande ingrepen in functie van de werkzaamheden? Zullen de werken eventuele vindplaatsen bedreigen?

1.1.2.2 Werkwijze en strategie van het vooronderzoek fase BO

RUBEN WILLAERT NV werd aangesteld om deze archeologienota in de eerste plaats door middel van een bureauonderzoek op te maken. Dit bureauonderzoek werd uitgevoerd onder leiding van een erkend archeoloog van Ruben Willaert NV. De aard van de werken werd tijdens het bureauonderzoek afgewogen tegen de voorhanden zijnde gegevens relevant voor het projectgebied op bodemkundig, landschappelijk, historisch-cartografisch en archeologisch vlak.

De archeologienota werd opgemaakt middels *Office*- en *Adobe*-software. Het bijhorend kaartmateriaal werd aangemaakt in een GIS-omgeving. Hierin werden de ontwerpplannen ingeladen en geprojecteerd ten opzichte van diverse kaartlagen die raadpleegbaar zijn op geopunt.be, dov.vlaanderen.be, geo.onroerenderfgoed.be, cartesius.be en de website van de centraal archeologische inventaris [CAI]¹. De geraadpleegde literatuur, de digitale bronnen en het kaartmateriaal zijn te vinden in de bijlage.

¹ De Centrale Archeologische Inventaris is een inventaris van tot nog toe gekende archeologische vindplaatsen en andere sites met erfgoedwaarde; onder dezelfde noemer verzamelen we alle opgestelde archeologienota's vanaf 2015.

1.1.3 Het projectgebied

1.1.3.1 Archeologische voorkennis

Binnen de grenzen van het projectgebied vond in het verleden nog geen archeologisch (voor)onderzoek plaats.

1.1.3.2 Ruimtelijke situering

Het projectgebied is gelegen in Rumbeke, meerbepaald het gehucht Armoede. Rumbeke is een deelgemeente van Roeselare, gelegen in de provincie West-Vlaanderen. Ten zuiden grenst het terrein aan de Armoedestraat, iets verder ten oosten de Kwadestraat. Op ongeveer 150 m ten noorden stroomt de Babillebeek.

Het centrum van Rumbeke ligt op ca. 1400 m ten noordwesten, het centrum van Roeselare op ca 4 km ten0noordwesten.

Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)

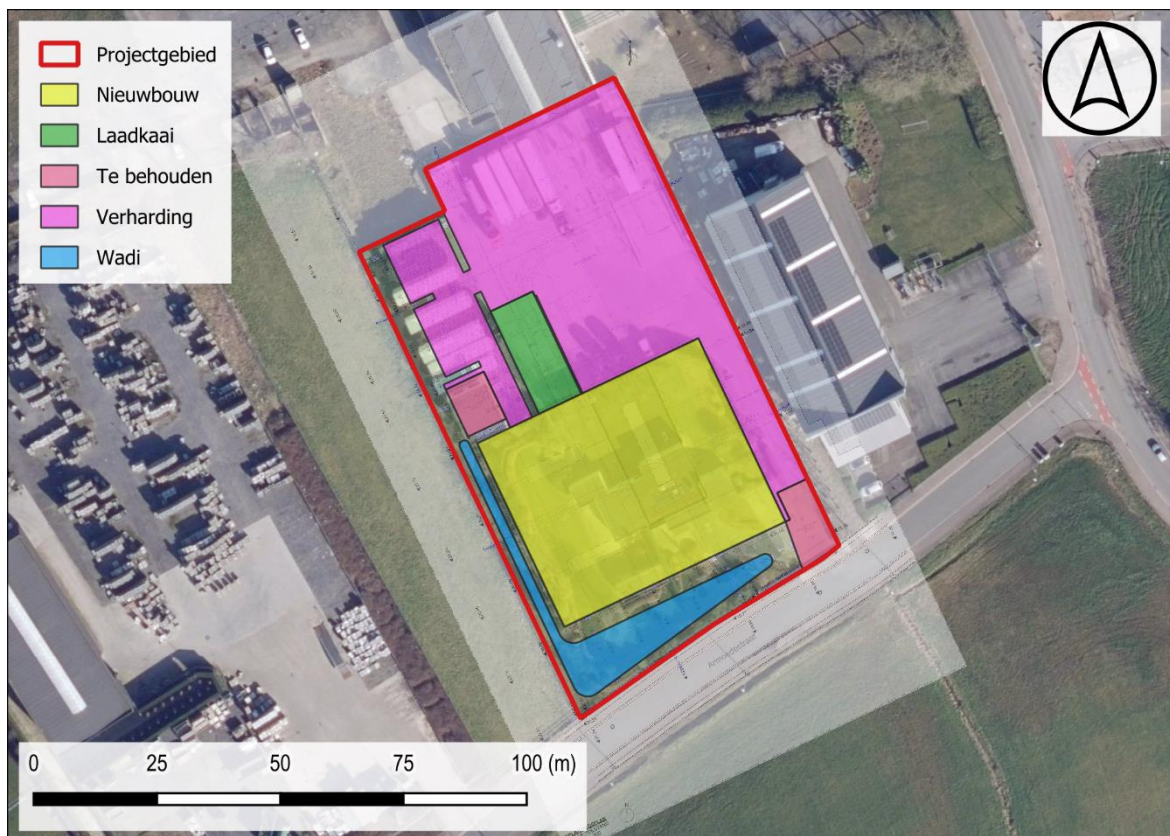
1.1.3.3 Geplande bodemingrepen

De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ca. 6637 m², de gecombineerde oppervlakte van de geplande bodemingrepen bedraagt ca. 6427 m². Op heden is ca. 4370 m² van het terrein verhard en bebouwd. Aan de straatkant staat een woning, achterin is een parking en wasplaats voor vrachtwagens geïnstalleerd.

De initiatiefnemer plant de realisatie van een magazijn na de afbraak bestaande woning. In eerste instantie word de bestaande bebouwing en verharding grotendeels gesloopt, met uitzondering van een kantoorgebouw (ca. 90 m²) en een stuk verharding (ca. 120 m²) aan de straatkant.

Vervolgens wordt een nieuwbouw gerealiseerd met een footprint van ca. 2046 m². Deze wordt gefundeerd door middel van paalfunderingen waarvan de diepte nog te bepalen is door ingenieursstudie. Aansluitend ten noorden bij dit pand wordt een laad- en loszone aangelegd over een oppervlakte van ca. 218 m². Hiervoor zal een bodemingreep nodig zijn van 1,5 m-mv.

Ten oosten en ten noorden van de nieuwbouw wordt over ca. 2878 m² aan nieuwe verharding voorzien, deels in beton en deels in waterdoorlatende klinkers. Hiervoor dient men rekening te houden met een bodemingreep van ca. 50 cm-mv. Verder wordt in zuidwestelijke hoek een wadi voorzien van ca. 430 m². Deze wordt uitgegraven tot op een diepte van ca. 75 cm-mv.

Figuur 4: Opzet initiatiefnemer t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)

1.2 ASSESSMENT

1.2.1 Landschappelijk kader

Het projectgebied situeert zich in de **zandleem- en leemstreek**. Het grondgebied wordt doorsneden door drie waterlopen respectievelijk de Mandel, de Babillebeek en de Regenbeek.

Rumbeke is gelegen in de zandleemstreek. Het onderzoeksgebied bevindt zich tussen de dorpskern van Rumbeke in het noordwesten en de dorpskern van Oekene in het zuiden. Langs de noordzijde van het onderzoeksgebied stroomt de Babillebeek richting de Mandel.

Het lokaal hoogtemodel situeert het projectgebied op een hoogte van **ca. 19.7 tot 21 + m TAW**. Het terrein ligt duidelijk hoger in de zuidelijke helft. Vermoedelijk werd deze zone opgehoogd bij de realisatie van het huidige woonhuis.

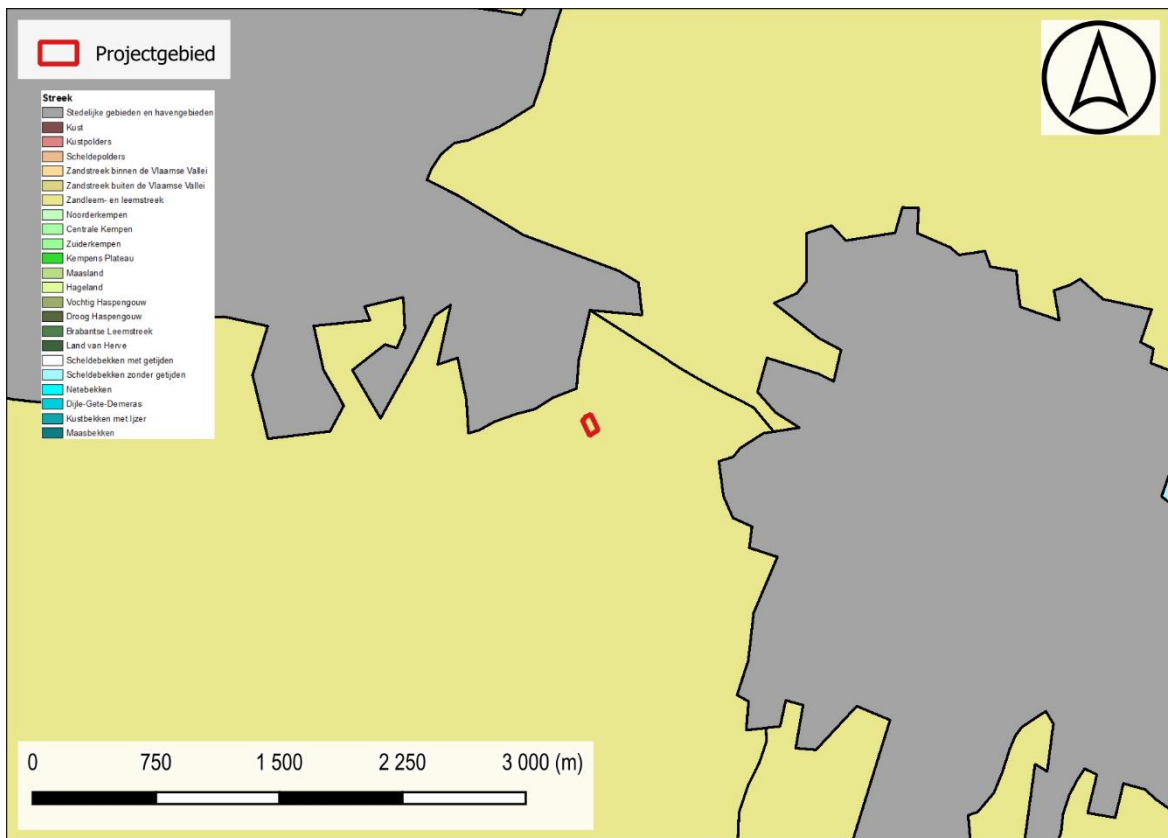
Het projectgebied is gelegen in het Lid van Aalbeke (**Formatie van Kortrijk**). Deze formatie bestaat hoofdzakelijk uit mariene kleiige sedimenten, die weinig macrofossielen bevatten en is de eerste afgezette formatie van het Vroeg-Eoceen (54,8 Ma – 49,0 Ma). Over het algemeen worden de afzettingen siltiger of zandiger (ondieper afzettingssmilieu) naar het zuidoosten toe en homogeen kleiiger naar het noorden en noordoosten toe (dieper afzettingssmilieu). De Formatie van Kortrijk wordt ingedeeld in vier leden; van onder naar boven: het Lid van Mont-Héribu, het Lid van Saint-Maur, het Lid van Moen en het Lid van Aalbeke. Het Lid van Mont-Héribu rust op de Groep van Landen.

Het **Lid van Aalbeke** is een fijnsiltige homogene klei, afgezet in een rustig open-shelf milieu. Het manifesteert zich vaak als een grijze plastische klei die soms fossielen, zandsteenconcreties en laagjes grijs zand bevat. Deze klei wordt uitgebaat voor vervaardiging van bakstenen, dakpannen en siertegels.

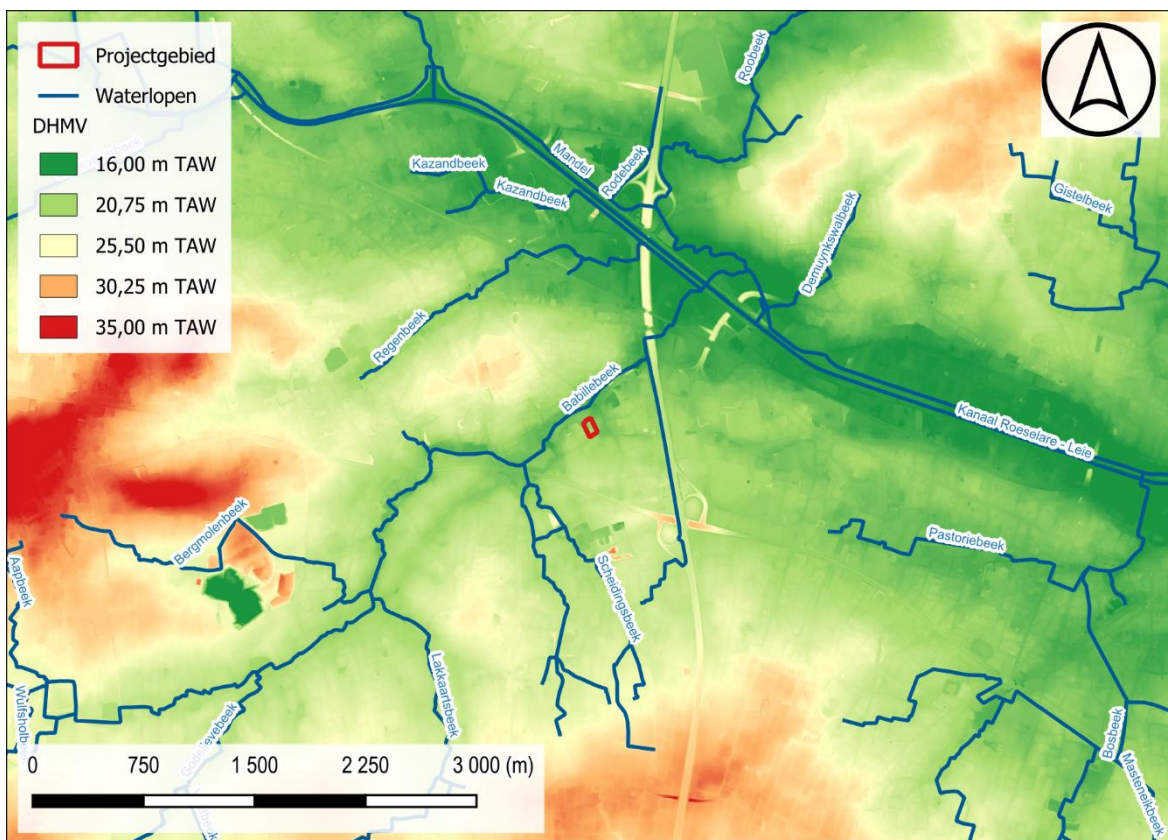
Het projectgebied is voornamelijk gelegen in het Quartair **Type 1**. Dit type bestaat uit een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen (zand tot zandleem). Deze afzetting kan eventuele hellingsafzettingen van het Quartair bevatten. Het **Type 1a**, dat in beperkte mate voorkomt in noordoostelijke hoek, bestaat uit een basis van fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan. Deze fluviatiele afzetting is mogelijk aanwezig. Hierboven is een eolische afzetting van het Weichseliaan tot mogelijk Vroeg-Holoceen aanwezig (zand tot zandleem). Deze eolische afzetting kan hellingsafzettingen van het Quartair bevatten en kan mogelijks afwezig zijn. De top bestaat uit een fluviatiele afzetting (organochemisch en perimarien inclus) van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal.

De bodemkaart geeft op het overgrote deel van het terrein een droge, lemige zandbodem weer. Deze locatie op droger terrein binnen de gradiëntzone van de Babillebeek was ongetwijfeld zeer gunstig voor rondtrekkende groepen jager-verzamelaars.

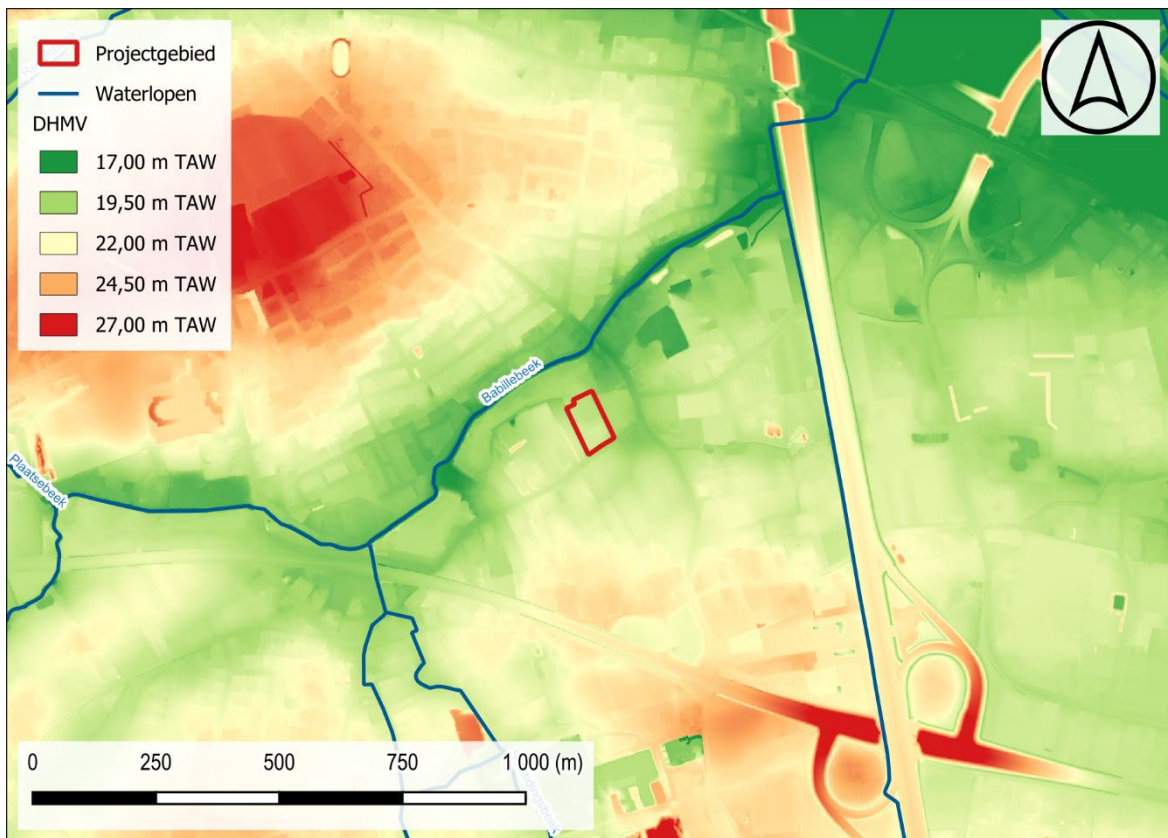
De goed gedraineerde gronden moeten ook voor vroege landbouwers aantrekkelijk geweest zijn.

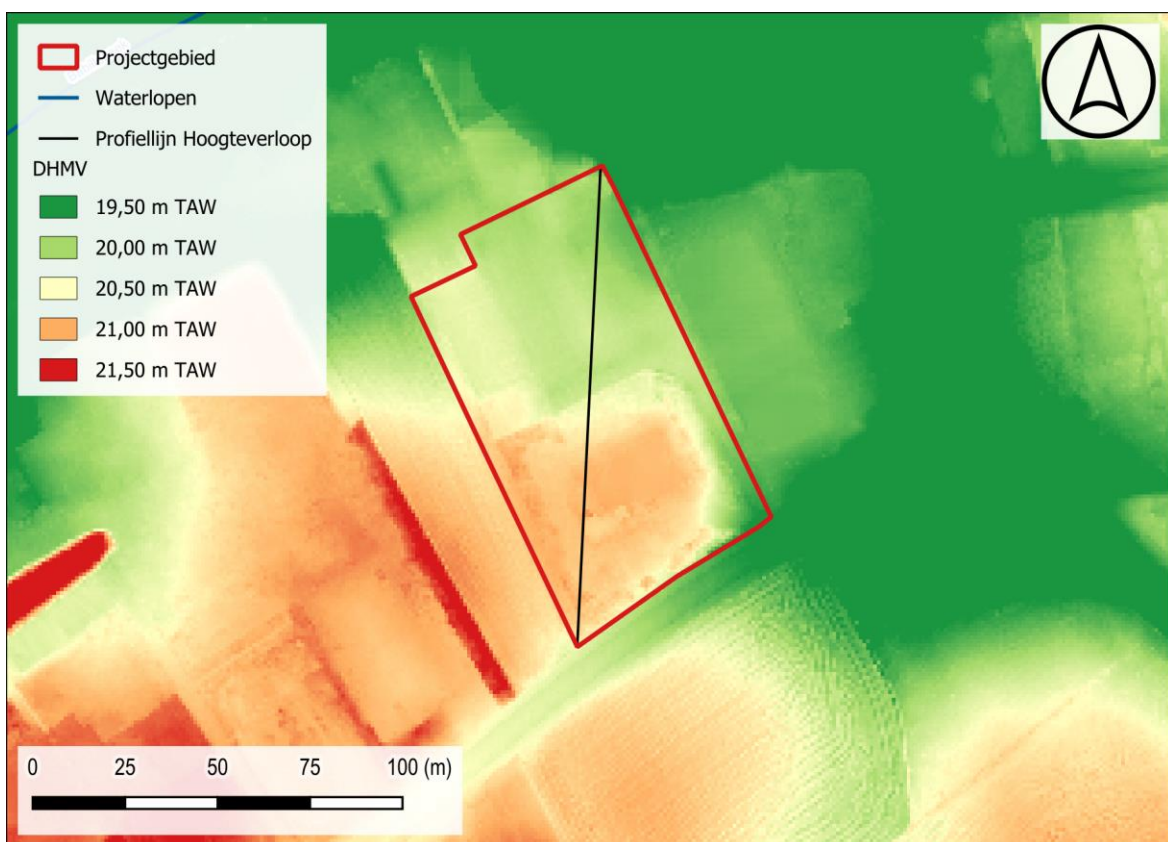
Figuur 5: Situering projectgebied t.a.v. de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).

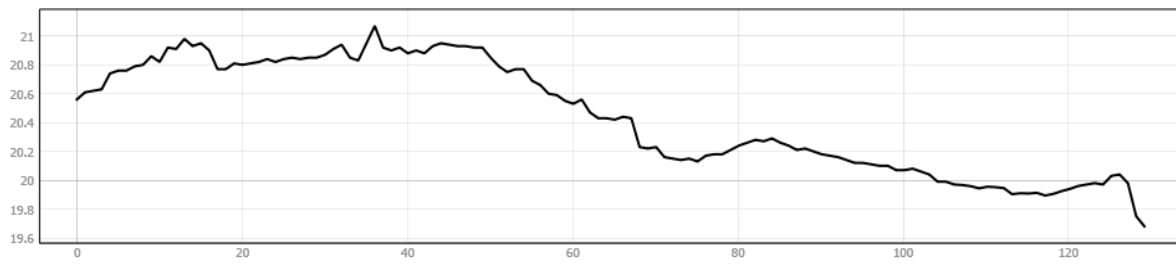
Figuur 6: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

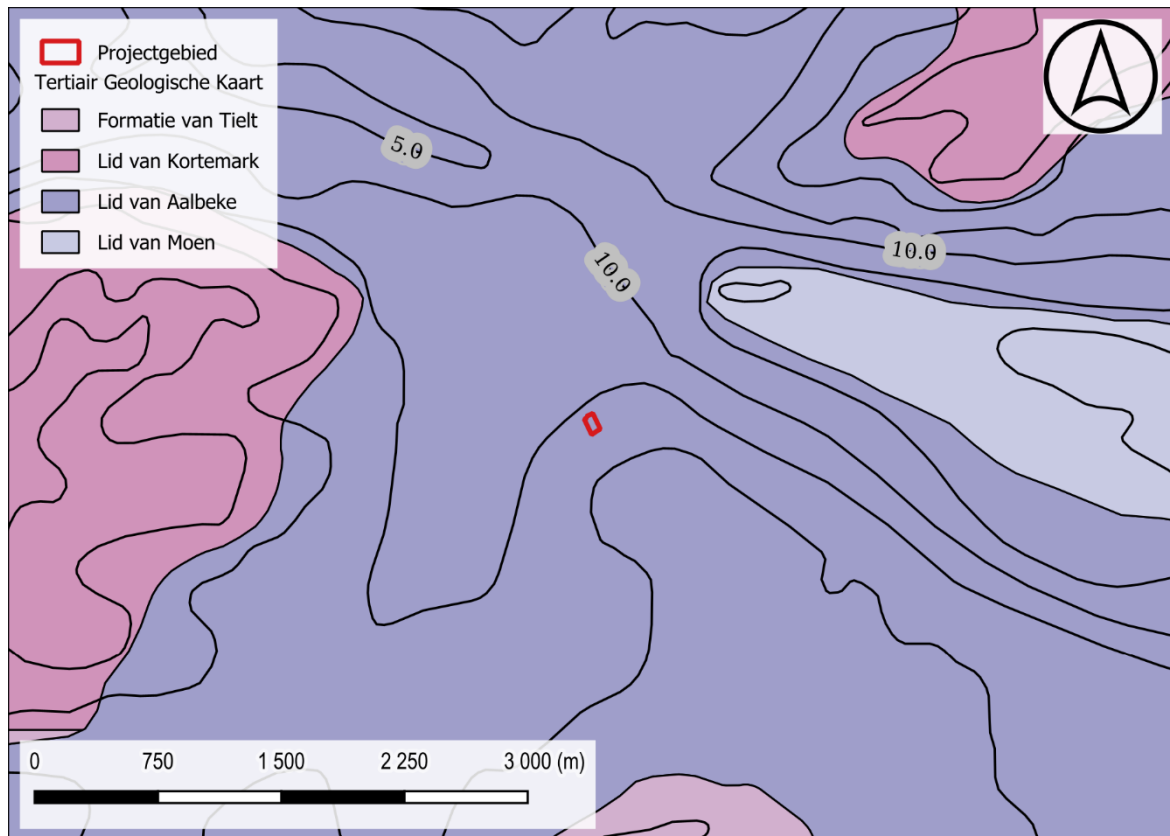
Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

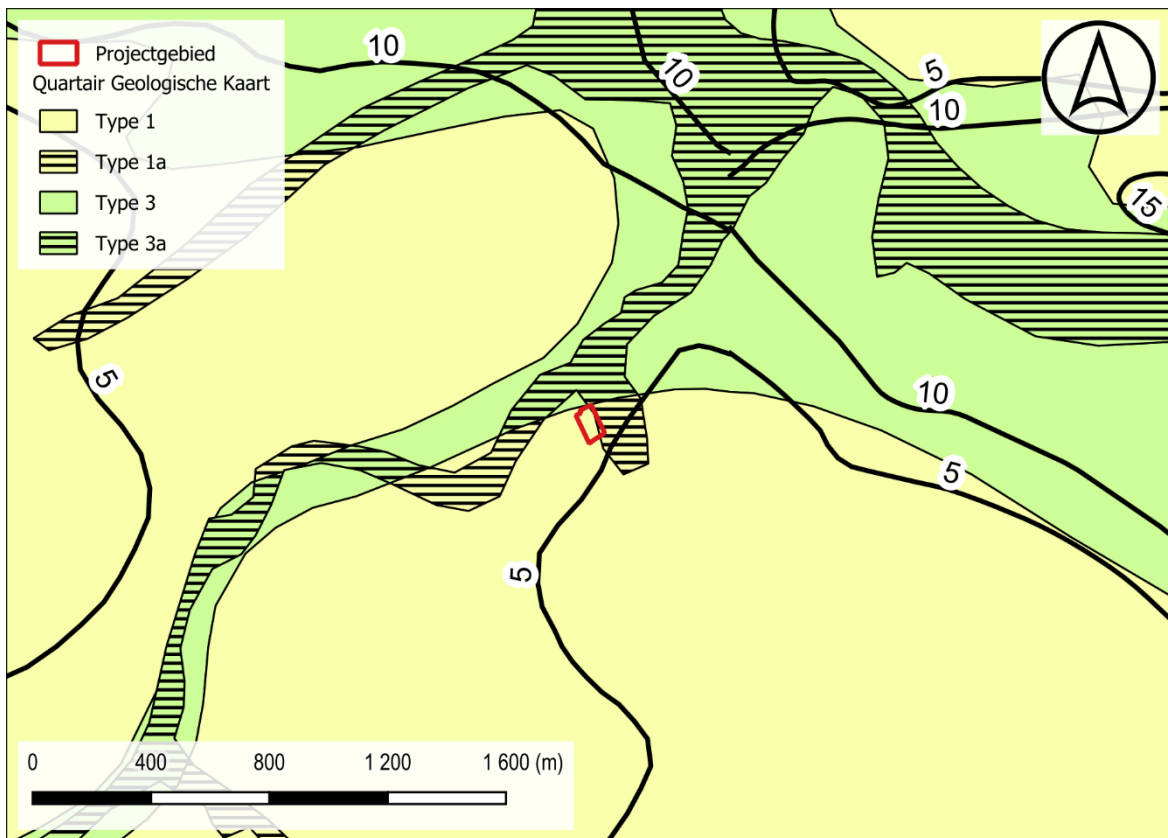
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)

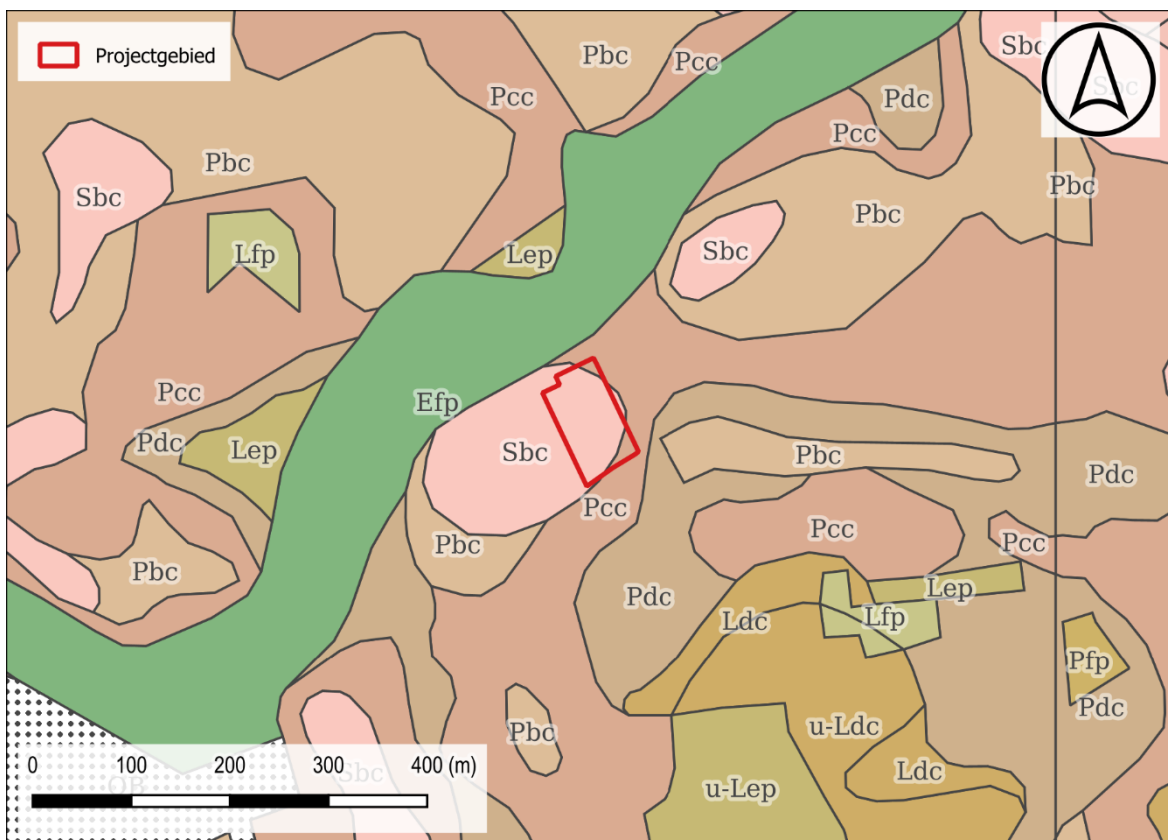
Figuur 9: Hoogteverloop ZW-NO

Figuur 10: Situering projectgebied t.a.v. Tertiair geologische kaart (© geopunt)

Figuur 11: Situering projectgebied t.a.v. Quartair geologische kaart (© geopunt)

Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. algemene bodemkaart van België (© geopunt)

1.2.2 Historisch kader

I. Rumbeke

De oudste vermelding van de gemeente dateert van uit de 12de eeuw: *Rumbeca*. Wat moeras of brede beek zou betekend hebben. De parochie Rumbeke omvat in de 12de eeuw het huidige grondgebied van Rumbeke, Oekene en Kachtem, laatst genoemde verwerven hun zelfstandigheid in 1143. Tijdens het ancien régime behoort de gemeente tot de Kasselrij Ieper, waar het samen met Roeselare-Binnen, Roeselare-Buiten en andere het Oost-Ieperambacht vormt.

Tot de 16de eeuw vormt het een betwist gebied tussen de kasselrijen Ieper en Kortrijk. Rumbeke is verdeeld over vier heerlijkheden, met name Rumbeke, 't Hof van Izegem, Hazelt en Roeselare-ambacht. De belangrijkste en grootste is de heerlijkheid Rumbeke, ook wel Caestre genoemd. Deze was oorspronkelijk eigendom van de graven van Vlaanderen maar kwam in de loop van de 13de eeuw in handen van de heren van Wervik. Tijdens de godsdienstoorlogen wordt Rumbeke zwaar getroffen, onder meer de kerk wordt volledig geplunderd en de dorpskern ligt in puin. Van 1678 tot 1713 wordt de kasselrij Ieper met onder meer Rumbeke ingelijfd bij Frankrijk.

Vanaf de 16de eeuw vormt de vlasindustrie een belangrijke bijkomende inkomstenbron voor tal van landarbeiders, die zich toeleggen op de huisspinnerij en -weverij. Tot begin 19de eeuw blijven velen werkzaam binnen deze structuur, maar tijdens de crisis van de zogenaamd "slechte jaren" (1845-1847) emigreren velen naar Frankrijk waar de mechanisatie van spinnerijen en weverijen reeds is ingezet.²

II. Projectgebied

De cartografische bronnen reflecteren een landelijke en relatief open omgeving. Op de Ferrariskaart is te zien dat het plangebied vrij lijkt van bebouwing en in gebruik is als akkerland. Het huidige stratenpatroon is reeds deels te herkennen. De Babillebeek staat duidelijk afgebeeld. Ten oosten van het plangebied zijn meerdere hoeves afgebeeld. Op het 19^e-eeuwse kaartmateriaal is te zien dat de bewoningsconcentratie aan het kruispunt van de huidige Armoedestraat en Kwadestraat het toponiem *Armoede* krijgt. Het plangebied blijft vrij van bebouwing

² Inventaris Onroerend Erfgoed 2024: Rumbeke [online], <https://id.erfgoed.net/themas/13735> (geraadpleegd op 29 november 2024).

De topografische kaart van het ministerie van openbare werken en wederopbouw van 1950-70 beeldt in het noorden van het projectgebied 2 structuren af. Deze zijn ook te herkennen op het luchtbeeld van 1971. De rest van het terrein is in deze periode in gebruik als gras- of weiland.

Omstreeks 1979-90 werd één van deze structuren reeds gesloopt en werd een woonhuis gebouwd aan de straatzijde in het zuiden. De noordelijk terreinhelft is verhard en in noordwestelijke hoek staat ook een nieuwe structuur. In 2012 worden de twee gebouwen in de noordelijke helft gesloopt en vervangen door verharding en in 2019 wordt een bureaucontainer vervangen door een nieuwbouw. Verder is geen noemenswaardige evolutie waar te nemen.

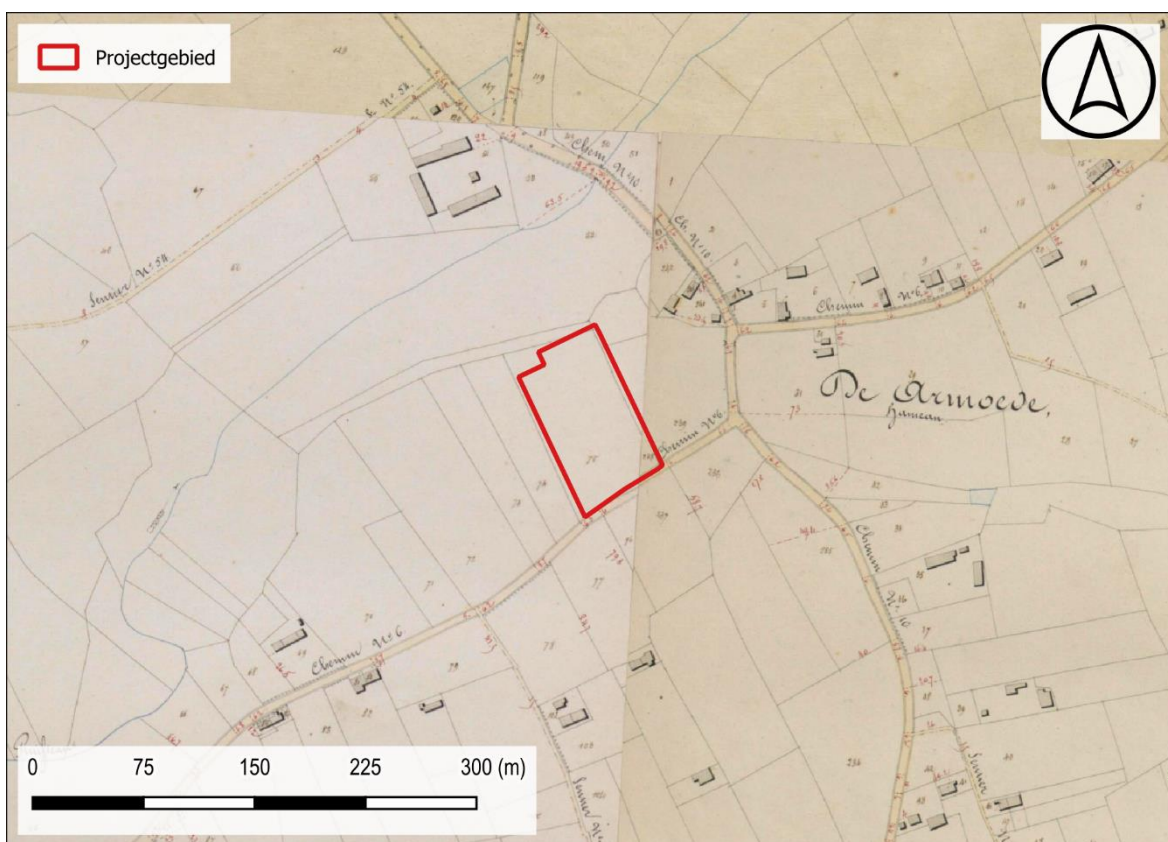
De impact van deze bouwactiviteiten op het bodemarchief kan vooralsnog niet ingeschat worden.

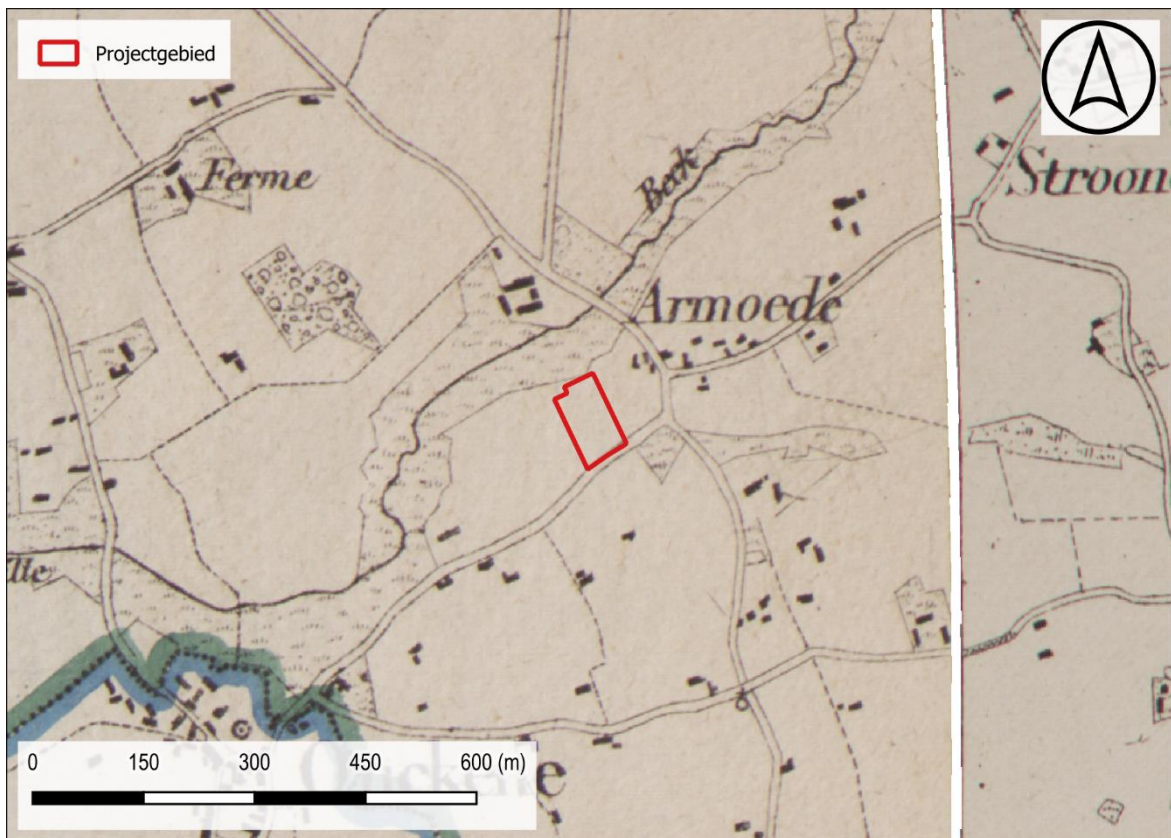
Figuur 13: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)

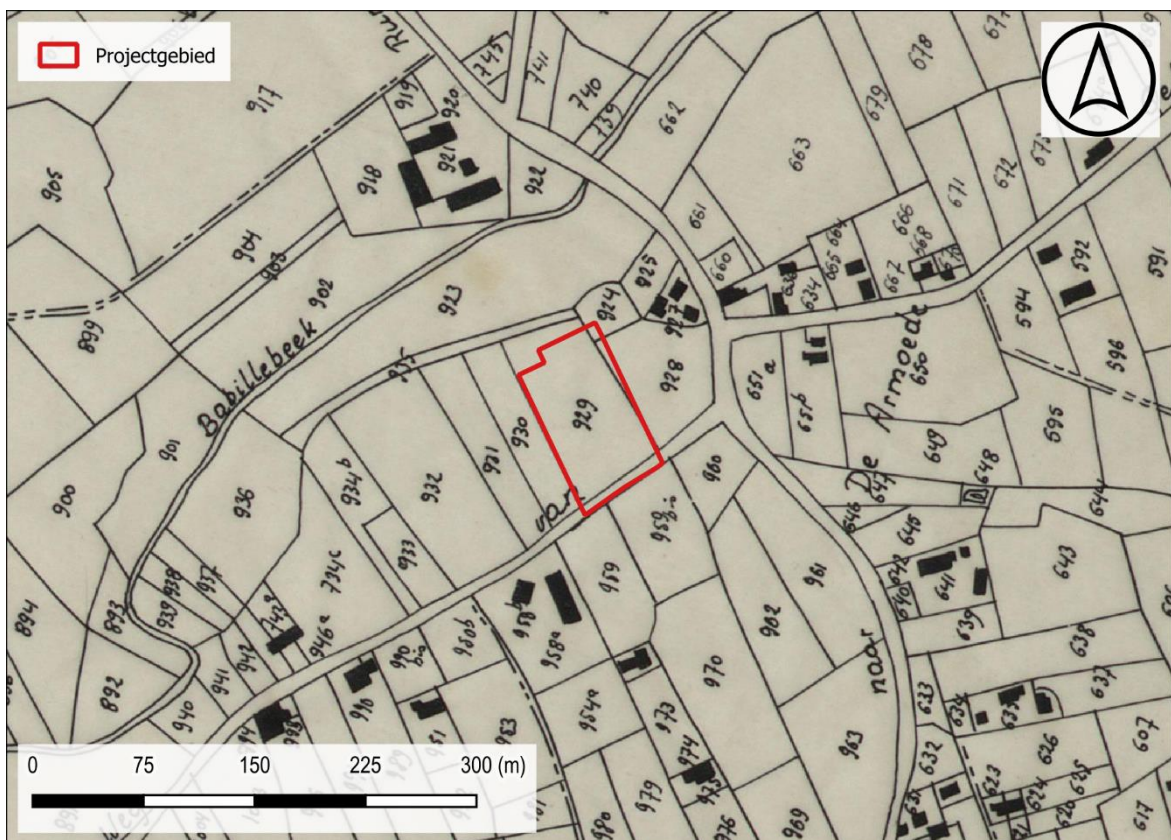
Figuur 14: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)

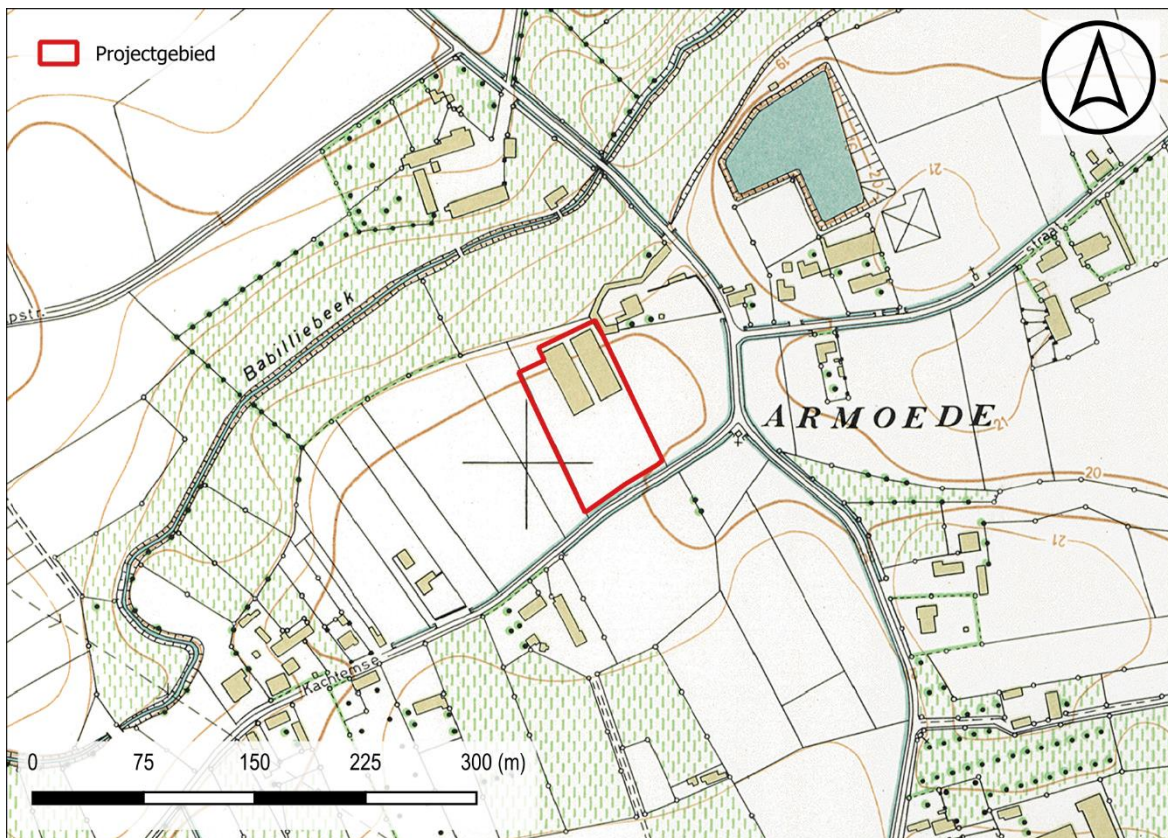
Figuur 15: Situering projectgebied t.a.v. Atlas der Buurtwegen d.d. 1840 (© geopunt)

Figuur 16: Situering projectgebied t.a.v. Vandermaelenkaart d.d. 1846-1854 (© geopunt)

Figuur 17: Situering projectgebied t.a.v. Poppkaart d.d. 1842-1879 (© geopunt)

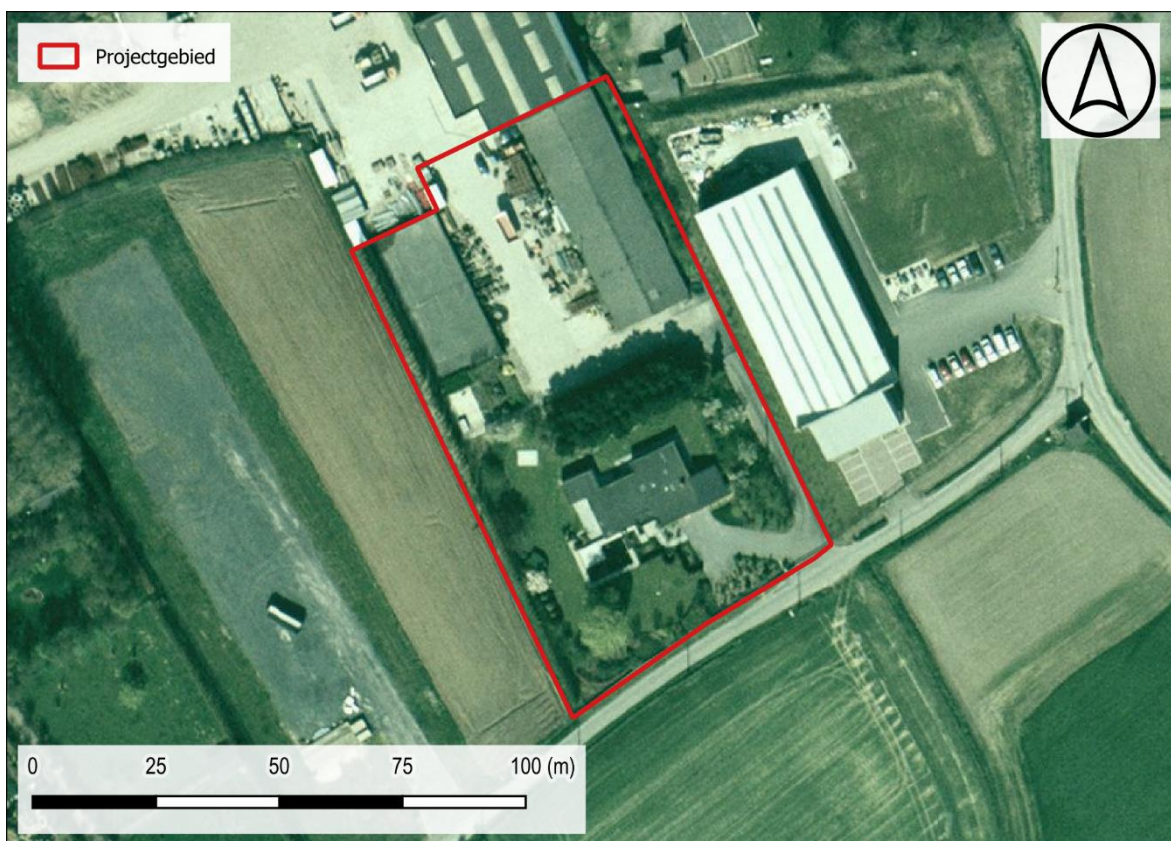
Figuur 18: Situering projectgebied t.a.v. de Topografische kaarten van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, opname ca. 1950-70 (© geopunt)

Figuur 19: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© geopunt)

Figuur 20: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© geopunt)

Figuur 21: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© geopunt)

Figuur 22: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© geopunt)

Figuur 23: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2012 (© geopunt)

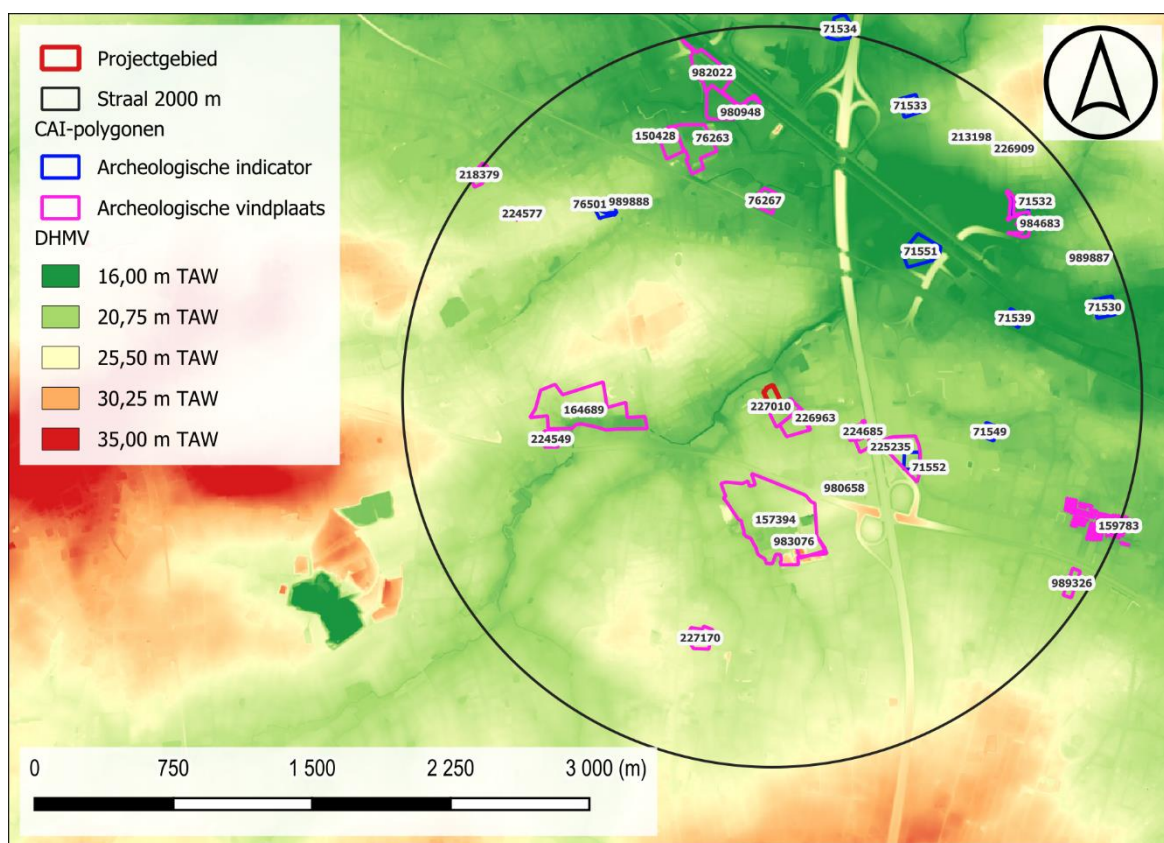
Figuur 24: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2019 (© geopunt)

Figuur 25: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2022-2023(© geopunt)

1.2.3 Archeologisch kader

In de omgeving is reeds veelvuldig archeologisch onderzoek verricht. Dit is deels dankzij het werk van V.O.B.o.W. en een intensieve bouwactiviteit in recente periode. Op de terreinen ten zuiden van het plangebied werd al een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Hierbij werden echter enkel grachten waargenomen uit de vroegmoderne periode. Iets verder zuidwaarts werd eveneens een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd waarbij mogelijk een deel van een enclôus uit de late ijzertijd of vroege Romeinse periode werd aangesneden. In de ruimere omgeving heeft onderzoek eveneens sporen van bewoning uit de metaaltijden, Romeinse periode, middeleeuwen en jongere perioden in kaart gebracht. Ook werden er funeraire resten uit de bronstijd en Romeinse tijd in kaart gebracht. Op meerdere locaties werden ook artefacten uit zowel het mesolithicum als het neolithicum. Naast dit tastbaar erfgoed zijn eveneens meerdere cartografische indicatoren gekend van de locatie van laatmiddeleeuwse en jongere omwalde hoeves. De gekende waarden wijzen op een omgeving met een quasi doorlopende menselijke aanwezigheid sinds de steentijden.

Figuur 26: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (©Geopunt).

I. Archeologische vindplaatsen

76263	Opgraving Laatneolithicum: Van de 1722 gevonden artefacten behoort de meerderheid tot deze datering, te herkennen aan: minder verzorgde debitagestijl, mijnbouwsilex uit Spiennes onder de vorm van half-afgewerkte producten (klingen, bijlen). Schrabbers, boren, pijlpunten, pijlsneden, gepolijste bijlen, zwaardere klingen met retouches en messen.
-------	---

	Middenbronstijd: enkele bronstijdscherven, spinschijfje Ijzertijd: 4 versierde ijzertijdscherven Karolingische periode: viertal concentraties aan paalsporen, doorsneden door een systeem van grachten. Vermoedelijk gaat het om een of meerdere woonerven bestaande uit een rechthoekig woonhuis en een reeks schuurtjes of spiekers. Volle middeleeuwen: vermoedelijk woonhuis, mogelijk voorzien van een potstal. Onbepaald: waterput Bron: Goderis J. 2004: 5 Gallo-Romeinse waterputten in een artisanale wijk te Roeselare, in Tentoonstelling, water en vuur in de natuur, Villa Eksternest, Zilverberg, 12 september-26 september 2004, p. 34-49.
76267	Opgraving Laatmesolithicum: Organische resten: plantenresten, (o.a.hazelnoten, eikels), dierenbeenderen van hond en paard. Ca. 1729 lithische artefacten: meerdere trapezia, kerfresten, kernen, kernflanken en spitsen waaronder enkele voorwerpen uit Wommersomkwartsiet. Bron: De Cock S. en J. Goderis 1994: Veldactiviteiten van de vereniging voor oudheidkundig bodemonderzoek in West-Vlaanderen over de werkjaren 1993 en 1994, in Westvlaamse Archaeologica, 10, p. 76-81.
150428	Mechanische prospectie Vroege bronstijd: Circulaire gracht, mogelijk een gelijkaardig funerair monument als degene in fase 1. Circulair spoor met diameter van ca. 26,5m Karolingische periode: Gracht die mogelijk aansluit op het grachtensysteem van fase 1, 2 grondsporen die mogelijk als waterputten te interpreteren zijn (onder voorbehoud) en mogelijk ook fragmenten van constructies (paalkuilen, greppeltjes) Onbepaald: rechthoekig spoor met afgeronde zijden; mogelijk gaat het om een hooimijt of schelf Bron: Demeyere, F.; Lammens, W., 2006. Project Archeologie Mandelstraat Roeselare - Rumbeke, onuitgegeven rapport.
157394	Mechanische prospectie Vroeg-Romeinse tijd: 2 kuilen: in kuil 1: onderaan een laag met erg veel broos aardewerk of gebakken leem (mogelijk afval): 50 stukken aardewerk, moeilijk te interpreteren, mogelijk technisch aardewerk, in kuil 2: 100-tal scherven handgemaakt aardewerk Midden-Romeinse tijd: 4 brandrestengraven: 1 graf heeft een nisje (uitbreiding van een kuil) voor bijgiften (een intacte terra sigillata kop), in sommige van de andere graven: verbrande aardewerkscherven Volle/Late middeleeuwen: Greppel- en grachtstructuren met een kleine fractie aardewerk die mogelijk wijzen op de aanwezigheid van een nederzettingserf dat waarschijnlijk tussen de 12de en de 14de eeuw te dateren is. Nieuwe/Nieuwste tijd: talrijke gedempte grachten

	Onbepaald: kolenbranderskuilen (houtschoolrijke opvulling met sporadisch indicaties van verhitting en een oppervlakte van gemiddeld 3,5m². Bron: Hoorne, J. & Messiaen, L. 2011: Oekene - Heilig-Hartziekenhuis Roeselare-Menen. Rapportage archeologisch vooronderzoek 16/05 - 06/06/2011, onuitgegeven rapport, GATE
159783	Mechanische prospectie Middeleeuwen: relatief brede gracht waarin 2 wandfragmenten grijs en 2 wandfragmenten rood aardewerk werden aangetroffen. De scherven zijn te dateren in de middeleeuwen, maar wellicht dateert de gracht zelf uit de nieuwe of nieuwste tijden. 2de brede gracht en enkele greppels, enkele kuilen, waaronder 3 recente paalkuilen van een erfafbakening WOI: kuil met patronen uit WOI Onbepaald: een grote ovale tot rechthoekige kuil waarin wat houtschoolrijk materiaal werd gevonden; echter niet te interpreteren als graf of houtschoolmeiler. Er werd geen vondstenmateriaal in aangetroffen, wat datering onmogelijk maakt. Bron: Wuyts F. & Steurbaut A. 2011, Izegem - Heibrugstraat. Rapportage archeologisch proefsleuvenonderzoek - juni 2011, GATE-rapport 23.
164689	Mechanische prospectie Romeinse tijd: kuil en gracht Nieuwste tijd: grachten en kuilen Bron: De Cleer S., Janssens D., Krekelbergh N. 2012: Archeologische prospectie met ingreep in de bodem, Rumbeke- Maria's Lindestraat, Baac Vlaanderen rapport 24, Gent.
218379	Mechanische prospectie 19de eeuw: muurresten, puinkuilen en resten van gracht die de hoeve omringt Bron: Acke B., Bracke M., Van Quaethem K. 2017: Archeologienota Roeselare Het Seminariegoed. Archeologienota. Verslag van resultaten.
224549	Mechanische prospectie Onbepaald: De aangetroffen sporen zijn alle greppelsegmenten. Hoewel enkele exemplaren duidelijk een perceel afbakenen met een toegang zijn er geen aanwijzingen van bewoning door het ontbreken van sporen en enig vondstmateriaal. Bron: Thomas Apers, 2018: Verslag van resultaten Proefsleuvenonderzoek, Rumbeke Koestraat (prov. West-Vlaanderen), Monument Vandekerckhove nv., Ingelmunster.
224577	Mechanische prospectie Onbepaald: Tijdens het onderzoek werd slechts één grondspoor gevonden. Dit was bovendien van natuurlijke oorsprong (windval). Bron: Mestdagh Bert, APERS Thomas, 2018: Nota, Roeselare, Blinde-Rodenbachstraat (Prov. West-Vlaanderen), Monument Vandekerckhove, Ingelmunster.

224685	Mechanische prospectie 19de eeuw: Binnen deze locatie werden 42 sporen geregistreerd, waarvan een deel achteraf natuurlijk of recent bleek te zijn. De meest in het oog springende sporen zijn de opgevulde uitgraving van de moederbodem en de veldoven die gebruikt werd om bakstenen te maken van de gewonnen klei. Bron: Jeroen Vanhercke, Julie Deryckere, Elke Ghyselbrecht, 2018: Nieuwe Abelestraat (Roeselare, West-Vlaanderen), Archeologienota Deel 1: Resultaten van het Vooronderzoek met Ingrep in de Bodem (Fase 2), Ruben Willaert bvba, Sint-Michiels-Brugge.
225235	Mechanische prospectie Onbepaald: perceelgreppels Bron: https://id.erfgoed.net/archeologie/notas/10273
226909	Mechanische prospectie 18de eeuw: Restanten (funderingen) van hoevegebouwen Bron: Ghyselbrecht E., Thys C., Van Goidsenhoven W., Vanhecke I., Vanhercke J., Willaert A. 2019: Elf Julistraat 30 (Izegem, West-Vlaanderen), Nota Verslag van resultaten, Sint-Michiels-Brugge.
226963	Mechanische prospectie 20ste eeuw: 2 perceelsgreppels en 1 bomkrater Bron: Acke, B., Bracke, M., Wyns, G. & Fonteyn, P. (2019) archeologienota Roeselare Kwadestraat, Moerbeke-Waas.
227010	Mechanische prospectie Nieuwste tijd: 19e eeuwse perceelsgracht Bron: Acke B., Bracke M., Fonteyn P., Wyns G. 2019: Nota Roeselare Kwadestraat Verslag van Resultaten, Moerbeke-Waas.
227170	Mechanische prospectie Onbepaald: perceelsgrachten zonder datering Bron: Jonathan Jacops, Frederik Wuyts, Sander Debrabandere, Sander Van De Velde Pieter Laloo & Joris Sergant, 2020: Nota Oekene De Ark, Ghent Archaeological Team bvba (GATE)
980658	Mechanische prospectie Onbepaald: Tijdens het proefsleuvenonderzoek werden geen archeologisch relevante sporen aangetroffen. Bron: Verdegem, S. Slabbinck, F. en De Brant, R. 2020: Kwadestraat (FASE 1) (Roeselare, West-Vlaanderen) Projectcode: 2020C213, Sint-Michiels-Brugge.
980948	Mechanische prospectie Onbepaald: Aan de hand van pollen- en macrorestenonderzoek kon eveneens een landschapsreconstructie gemaakt worden uit deze periode. Er bleek vooral een gemengd loofbos in een natte omgeving aanwezig te zijn, waarbij soorten als els,

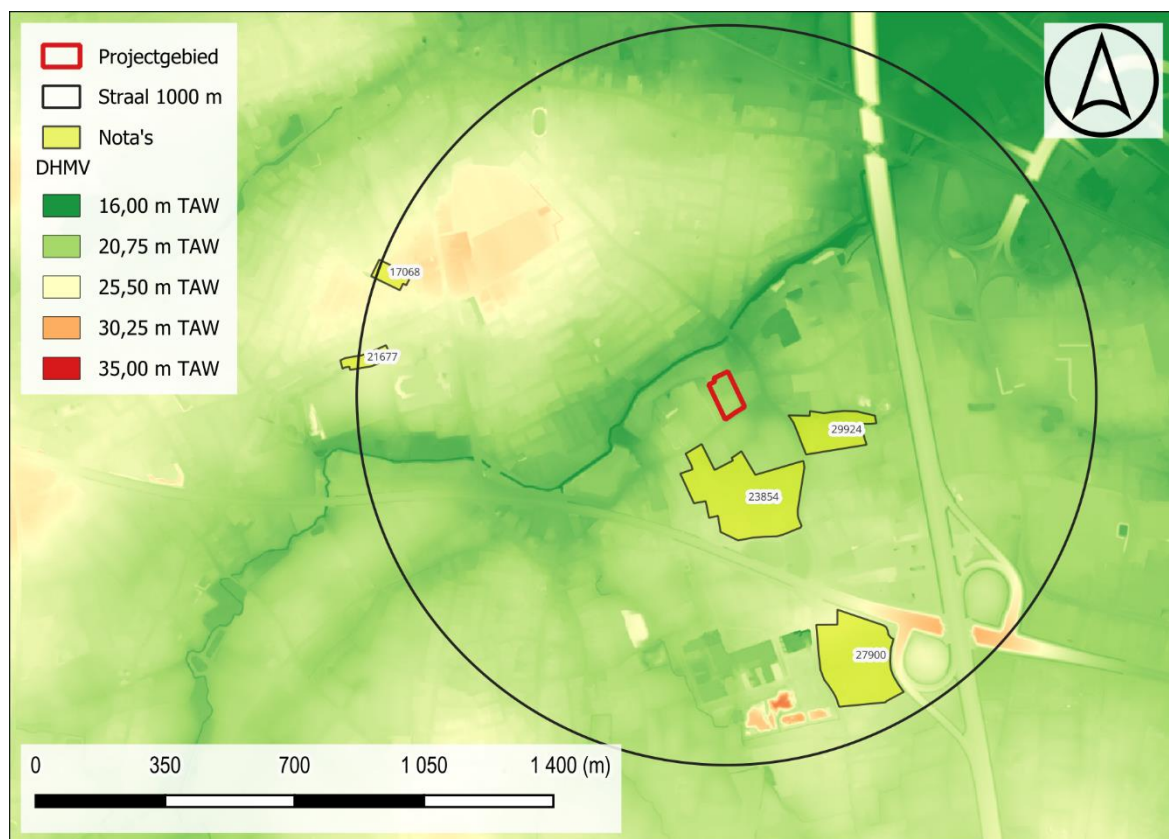
	hazelaar, eik, es en beuk veel voorkomen. Ook pollen van linde, den, berk, iep, taxus, haagbeuk en esdoorn bleken in mindere mate aanwezig te zijn. Er werden verder geen sporen van menselijke activiteit aangetroffen. Bron: Timmermans E. Janssens D. & Janssens N. 2020: Eindverslag Roeselare Regenbeekstraat (West-Vlaanderen). ADEDE archeologisch rapport 655, Gent.
982022	Mechanische prospectie Steentijd: Er werd slechts één bewerkte vuursteen aangetroffen in een voor de rest volledige verstoorde zone. Deze werd geregistreerd als puntvondst en dateert uit de steentijd. Volle middeleeuwen: Een greppel kon aan de hand van een aardewerkscherf gedateerd worden in de volle middeleeuwen. Mogelijk had de greppel een functie als perceleringsgreppel. Bron: Overmeire J. Desmet CH. & Creauts M. 2019: Nota Kanaal Roeselare-Leie, Kaaimuur River Terminal Roeselare: Verslag van Resultaten. BAAC Vlaanderen Rapport 1266, Gent
983076	Werfbegeleiding Late ijzertijd: Twee kolenbranderskuilen waarvan anthracologisch onderzoek heeft aangetoond dat ze gebruikt werden voor de verkoling van eikenhout Vroeg-Romeinse tijd: Een greppel, een mogelijke spieker en enkele kuilen worden op basis van aardewerk toegeschreven aan de Romeinse periode, meer bepaald tussen de 1ste en de 3de eeuw n. Chr. Vroege/volle middeleeuwen: Gebouwplattegrond van 12 m bij 8 m dat toe te schrijven is aan ofwel een woonhuis ofwel een schuur. Op basis van 14C gedateerd in de 9de-10de eeuw. Aardewerk bevestigt deze datering enigszins. 17de-18de eeuw: Na egalisering van de middeleeuwse sporen werd in de loop van de 17de-18de eeuw nog een perceelsgracht gegraven die nog herkenbaar is op de Poppkaart en op het terrein Onbepaald: Enkele greppeltracés waarvan geen datering gekend is, maar waarvan op basis van oversnijdingen en uitgeloopte vulling kan vermoed worden dat ze ouder zijn dan het perceleringssysteem uit de nieuwe tijd. Bron: Wuts F. e.a. 2014: Oekene - Heilig-Hartziekenhuis Roeselare - Menen. Rapportage archeologische opgraving. Fase 1
984683	Mechanische prospectie Volle middeleeuwen: één duidelijke kuil en enkele greppels aangetroffen. In de vulling kwamen wel 4 kleine wandfragmenten reducerend gebakken handgevormd aardewerk voor. Op basis van de aard van de greppels én de afwezigheid van geassocieerde sporen binnenin de afbakening in de vorm van kuilen, paal- of andere structuren in werkput, kunnen de aangetroffen greppels niet met woonerven in verband gebracht worden en wijzen dus eerder op landindeling, meer bepaald het begrenzen en/of afwateren van wei- of akkerlanden. Bron: Libert M. De Hooghe G. & Coenaerts J. 2023: Archeologische evaluatie van het bodemarchief d.m.v. landschappelijke boringen en proefsleuven ter hoogte van de

	Haverhuisstraat te Izegem (prov. West-Vlaanderen). Nota, Verslag van Resultaten, ABO archeologische rapporten 1996.
989326	Mechanische prospectie Romeinse tijd/Middeleeuwen: Het spoor is rechthoekig met een vlakke bodem. Een fragment grijsbakkend gedraaid aardewerk is van Romeinse of middeleeuwse oorsprong. Bron: Acke B. Bracke M. & Wyns G. 2023: Nota Izegem Eikenstraat, Moerbeke-Waas.

II. Archeologische indicatoren

71530	Indicator cartografie Late middeleeuwen: site met walgracht
71532	Indicator cartografie Late middeleeuwen: site met walgracht
71533	Indicator cartografie Late middeleeuwen: site met walgracht
71534	Indicator cartografie Late middeleeuwen: site met walgracht
71539	Indicator cartografie Late middeleeuwen: site met walgracht
71549	Indicator cartografie Late middeleeuwen: site met walgracht
71551	Indicator cartografie Late middeleeuwen: site met walgracht
71552	Indicator cartografie Late middeleeuwen: site met walgracht
76501	Evaluerend terreinonderzoek 18de eeuw: enkele inhumatiegraven, alsook enkele vondsten uit de 17de tot de 19de eeuw van kort na de Franse Revolutie
213198	Metaaldetectie Volle middeleeuwen: bronzen beeldje van leeuw, mogelijk volle middeleeuwen
989887	Indicator cartografie Volle middeleeuwen: In oorsprong houten kapel, waarvan de oudste vermelding teruggaat tot 1116. Gotisch kerkgebouw dat in de loop der tijden verscheidene malen

	verbouwd en vergroot is. Van de 14de tot de 19de eeuw vermelding als een tweebeukige hallenkerk. Circa 1830: uitbreiding met een derde, zuidelijke zijbeuk.
989888	Indicator cartografie Late middeleeuwen: In oorsprong romaans-gotische kerk waarvan de bouwcampagne start in de 13de eeuw en beëindigd wordt in de 15de eeuw. In 1564 wordt een nieuwe gotische toren geplaatst. Na zware beschadigingen tijdens de godsdienstoorlogen wordt de kerk in het eerste kwart van de 17de eeuw heropgebouwd door J. Van Ooststraete (Izegem) en krijgt het interieur van de kerk een barokke aankleding.

Figuur 27: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de (Archeologie)nota's en eindverslagen (©Geopunt).

III. Onderzoek nog niet opgenomen in de CAI

17068	Koerswijk Proefsleuven en proefputten Er werden drie greppels aangesneden waaronder twee perceleringsgreppels die via historische kaarten gedateerd werden in de Nieuwste Tijd. Het laatste aangetroffen spoor, namelijk een bomkrater, wees dan weer op militaire activiteiten uit de Eerste Wereldoorlog. Bron: https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/17068
21677	Baetekruishof LBO, Proefsleuven en proefputten

	In de sleuven en kijkvensters werden in totaal 11 sporen aangesneden. Alle sporen zijn als antropogeen gedetermineerd. De antropogene sporen omvatten 9 greppelsegmenten en 2 drainagebuissegmenten. Qua datering is het sporenbestand op te delen in sporen uit de nieuwe of nieuwste tijd en recentere sporen uit de 20ste eeuw. Er zijn geen indicaties voor de aanwezigheid van oudere sporen aangetroffen. Bron: https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/21677
23854	Kwadestraat Proefsleuven en proefputten Tijdens dit onderzoek werden binnen het plangebied 14 archeologische sporen geattesteerd. De aangetroffen sporen kunnen voornamelijk geïnterpreteerd worden als postmiddeleeuwse perceelsgrachten. Deze hebben een beperkte archeologische waarde. Daarnaast werd mogelijk een laatmiddeleeuwse gracht aangesneden. Er werden echter geen andere sporen uit deze periode gedocumenteerd, waardoor de relevantie van de gracht beperkt is. De meest interessante structuur betreft een greppel die mogelijk een enclos uit de metaaltijden tot vroeg-Romeinse periode vormt Bron: https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/23854
27900	Nieuw Abele Zuid LBO, Profsleuven en proefputten Het onderzoeksgebied vertoont een hele lage densiteit aan archeologische sporen en structuren, waarbij de vastgestelde vorm van occupatie een kleiwinning en het branden van houtskool in drie kolenbranderskuilen is. Deze kuilen bevinden zich binnen de reikwijdte van de proefsleuven, dus het is allerm minst uitgesloten dat er zich binnen de contouren van het onderzoeksgebied nog dergelijke kolenbranderskuilen bevinden Bron: https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/27900
29924	Kwadestraat Proefsleuven en proefputten Het proefsleuvenonderzoek, uitgevoerd door het uitgraven van vijf proefsleuven en een kijkvensters, bracht 11 sporen aan het licht. Het ging om 1 greppelsegment, 6 paalsporen en 4 kuilen. De sporen zijn allen relatief ondiep onder het archeologisch vlak bewaard en lijken geen deel uit te maken van een groter greppelsysteem of een archeologische structuur. De aangetroffen archeologische sporen betreffen dus eerder randfenomenen. De greppel en (recente) paalsporen getuigen mogelijk van een oude landschapsindeling. Bron: https://loket.onroerenderfgoed.be/archeologie/notas/notas/29924

1.3 SYNTHESE FASE BUREAUONDERZOEK

De opdrachtgever plant de realisatie van een nieuw magazijn met bijhorende infrastructuur aan de Armoedestraat te Rumbeke, deelgemeente van Roeselare. Het volledige projectgebied is ca. 6637 m² groot en wordt in het zuiden ingenomen door een vrijstaande woning met tuin en in het noorden door verharding en een klein bijgebouw. De aanwezige infrastructuur wordt in het kader van de geplande werken voor het overgrote deel gesloopt. De geplande werken omvatten de realisatie van een nieuwbouwwolume, graven van een buffervolume en de aanleg van nieuwe verharding en een laadkaai. De geplande ingrepen beslaan een gecombineerde oppervlakte van ca. 6427 m².

Rumbeke is gelegen in de zandleemstreek. Het onderzoeksgebied bevindt zich tussen de dorpskern van Rumbeke in het noordwesten en de dorpskern van Oekene in het zuiden. Langs de noordzijde van het onderzoeksgebied stroomt de Babillebeek richting de Mandel. De Quartairgeologische kaart geeft ter hoogte van het plangebied een profiel weer dat is opgebouwd uit eolische afzettingen van het laat-Pleistoceen tot vroeg-Holoceen. Langs de noord en oostzijde van het plangebied is een profiel weergegeven waarvan de top bestaat uit fluviatiele afzettingen van het Holoceen. Het DHMV doet vermoeden dat er reeds maaiveldwijzigingen zijn uitgevoerd ter hoogte van het plangebied. De bodemkaart geeft op het overgrote deel van het terrein een droge, lemige zandbodem weer. Deze locatie op droger terrein binnen de gradiëntzone van de Babillebeek was ongetwijfeld zeer gunstig voor rondtrekkende groepen jager-verzamelaars. De goed gedraineerde gronden moeten ook voor vroege landbouwers aantrekkelijk geweest zijn.

De cartografische bronnen reflecteren een landelijke en relatief open omgeving. Op de Ferrariskaart is te zien dat het plangebied vrij lijkt van bebouwing en in gebruik is als akkerland. Het huidige stratenpatroon is reeds deels te herkennen. Ten oosten van het plangebied zijn meerdere hoeves afgebeeld. Op het 19^e-eeuwse kaartmateriaal is te zien dat de bewoningsconcentratie aan het kruispunt van de huidige Armoedestraat en Kwadestraat het toponiem *Armoede* krijgt. Het plangebied blijft vrij van bebouwing. Binnen de orthofotosequentie is te zien hoe er oorspronkelijk 2 gebouwen stonden in het noorden van het plangebied. Één hiervan is gesloopt in de jaren '80. Tevens is te zien dat de vrijstaande woning in het zuiden is gerealiseerd. Op de daaropvolgende beelden is te zien hoe infrastructuur en verharding in het noorden van het terrein wordt uitgebreid. Op het beeld van 2012 is de huidige toestand te herkennen. De impact van deze bouwactiviteiten op het bodemarchief kan vooralsnog niet ingeschat worden.

In de omgeving is reeds veelvuldig archeologisch onderzoek verricht. Dit is deels dankzij het werk van V.O.B.o.W. en een intensieve bouwactiviteit in recente periode. Op de terreinen ten zuiden van het plangebied werd al een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd. Hierbij werden echter enkel grachten waargenomen uit de vroegmoderne periode. Iets verder zuidwaarts werd eveneens een proefsleuvenonderzoek uitgevoerd waarbij mogelijk een deel van een enclôus uit de late ijzertijd of vroege Romeinse periode werd aangesneden. In de ruimere omgeving heeft onderzoek eveneens sporen van bewoning uit de metaaltijden, Romeinse periode, middeleeuwen en jongere perioden in kaart gebracht. Ook werden er funeraire resten uit de bronstijd en Romeinse tijd in kaart gebracht. Op meerdere locaties werden ook artefacten uit zowel het mesolithicum als het neolithicum. Naast dit tastbaar erfgoed zijn eveneens meerdere cartografische indicatoren gekend van de locatie van

laatmiddeleeuwse en jongere omwalde hoeves. De gekende waarden wijzen op een omgeving met een quasi doorlopende menselijke aanwezigheid sinds de steentijden.

Concreet dient ter hoogte van het plangebied uitgegaan te worden van een trefkans inzake archeologisch erfgoed. Op basis van het landschappelijk kader kan gesteld worden dat de verwachting bestaat uit zowel artefactenconcentraties als resten van bewoning, begraving of andere activiteiten in de vorm van bodemsporen. Daartegenover staat echter dat er reeds bouwactiviteiten hebben plaatsgevonden die mogelijk het bodemarchief hebben verstoord. In de eerste plaats dient een landschappelijk bodemonderzoek na de sloopwerken de bodemopbouw en bewaringskansen te evalueren. Mochten plaatselijk toch bodemhorizonten aanwezig zijn die kunnen wijzen op betere bewaringsomstandigheden m.b.t. artefactenconcentraties dan dienen deze bemonsterd te worden in een verkennend grid. In het geval van een positieve staalname wordt dit onderzoek aangevuld met waarderende archeologische boringen en/of testvakken. Met betrekking tot erfgoed bestaand uit bodemsporen is een proefsleuvenonderzoek de meest geschikte onderzoeksmethode indien dit nog kan leiden tot kenniswinst.

BIBLIOGRAFIE

LITERATUUR

Van Ranst, E. & Sys, C. 2000. Eenduidige legende voor de digitale bodemkaart van Vlaanderen. Universiteit Gent.

KAARTMATERIAAL

Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden, Graaf de Ferraris [1771-1778]

Atlas der Buurtwegen d.d. 1842

Topografische kaart van Vandermaelen d.d. 1846 – 1854

Popp-kaart d.d. 1842-1879

DIGITALE BRONNEN

www.geopunt.be

<https://dov.vlaanderen.be>

<https://inventaris.onroerenderfgoed.be>

<https://cartesius.be>

<https://loket.onroerenderfgoed.be>

BIJLAGE

FIGURENLIJST

Figuur 1: Situering projectgebied t.a.v. GRB-basiskaart (© geopunt).....	4
Figuur 2: Situering projectgebied t.a.v. topografische kaart van België (© geopunt)	4
Figuur 3: Situering plangebied t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)	6
Figuur 4: Opzet initiatiefnemer t.a.v. meest recente orthofotomozaïek (©Geopunt)	7
Figuur 5: Situering projectgebied t.a.v. de Traditionele Landschappenkaart (Bron: Geopunt).9	
Figuur 6: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	9
Figuur 7: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	10
Figuur 8: Situering projectgebied t.a.v. Digitaal Hoogtemodel van Vlaanderen (II) d.d. 2014 (© geopunt)	10
Figuur 9: Hoogteverloop ZW-NO	11
Figuur 10: Situering projectgebied t.a.v. Tertiair geologische kaart (© geopunt)	11
Figuur 11: Situering projectgebied t.a.v. Quartair geologische kaart (© geopunt)	12
Figuur 12: Situering projectgebied t.a.v. algemene bodemkaart van België (© geopunt)	12
Figuur 13: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)	14
Figuur 14: Situering projectgebied t.a.v. Ferrariskaart d.d. 1771-1778 (© geopunt)	15
Figuur 15: Situering projectgebied t.a.v. Atlas der Buurtwegen d.d. 1840 (© geopunt)	15
Figuur 16: Situering projectgebied t.a.v. Vandermaelenkaart d.d. 1846-1854 (© geopunt) ...	16
Figuur 17: Situering projectgebied t.a.v. Poppkaart d.d. 1842-1879 (© geopunt)	16
Figuur 18: Situering projectgebied t.a.v. de Topografische kaarten van het Ministerie van Openbare Werken en Wederopbouw, opname ca. 1950-70 (© geopunt)	17
Figuur 19: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1971 (© geopunt)	17
Figuur 20: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 1979-1990 (© geopunt)	18
Figuur 21: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2000-2003 (© geopunt)	18
Figuur 22: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2008-2011 (© geopunt)	19
Figuur 23: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2012 (© geopunt)	19
Figuur 24: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2019 (© geopunt)	20
Figuur 25: Situering projectgebied t.a.v. orthofotomozaïek d.d. 2022-2023(© geopunt)	20
Figuur 26: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de CAI-polygonen (©Geopunt).	21
Figuur 27: Situering projectgebied op het DHMV met aanduiding van de (Archeologie)nota's en eindverslagen (©Geopunt)	27

BOORLIJST

CHRONOLOGISCH KADER

